

Český standard FSC

- verze 3. schválená na 4. valné hromadě FSC ČR dne 28.2. 2005 v Brandýse nad Labem -

Pracovní skupina pro certifikaci lesů FSC v ČR

OBSAH:

Úvod	3
Vysvětlivky.....	4
Soulad lesního hospodaření s Českým standardem FSC.....	6
Český standard FSC	8
Princip 1: Dodržování zákonů a principů FSC.....	8
Princip 2: Vlastnická a uživatelská práva a povinnosti	10
Princip 3: Práva domorodých obyvatel	11
Princip 4: Vztahy k místnímu obyvatelstvu a práva zaměstnanců	12
Princip 5: Užitky z lesa.....	15
Princip 6: Vliv na životní prostředí	17
Princip 7: Hospodářský plán*	23
Princip 8: Monitoring a hodnocení.....	26
Princip 9: Zachování lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou	28
Princip 10: Plantáže	29
Definice pojmů	30
Přílohy	32
Příloha č. 1 – Legislativní předpisy týkající se hospodaření v lesích.....	32
Příloha č. 2 - Mezinárodní úmluvy/dohody důležité z hlediska ochrany přírody	32
Příloha č. 3 - Odkazy na seznamy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů	32
Příloha č. 4 - Legislativní předpisy týkající se bezpečných pracovních podmínek a bezpečnosti práce.....	33
Příloha č. 5 - Legislativní předpisy týkající se zajištění práv pracovníků*	33
Příloha č. 6 - Druhovú skladba obnovovaných porostů.....	34
Příloha č. 7 - Směrnice protierozních opatření	38

Úvod

Český standard FSC představuje normativní podklad pro certifikaci lesního hospodaření mezinárodním certifikačním systémem FSC na území České republiky. Je určen pro lesy všech typů, kategorií, funkcí, vlastnických struktur a velikostí.

Smyslem certifikačního systému FSC je prosazování environmentálně vhodného, sociálně prospěšného a ekonomicky životaschopného obhospodařování lesů. Cílem lesního hospodaření v souladu s Českým standardem FSC jsou přírodě blízké lesní porosty* se stanovištně vhodnou* druhovou skladbou, věkovou strukturou a prostorovým uspořádáním blízcím se dynamice a struktuře přírodních lesních společenstev.

Český standard FSC vychází z celosvětově platných normativních dokumentů nevládní organizace Forest Stewardship Council A.C. (FSC A.C.). Je vytvářen a revidován Pracovní skupinou pro certifikaci lesů FSC v ČR (FSC ČR), která pro jejich tvorbu získala exkluzivně akreditaci ze strany FSC A.C.

FSC ČR je tvořeno třemi odbornými sekcemi – ekonomickou, ekologickou a sociální – a tyto sekce mají ve sdružení rovný hlas. Na vytváření a revizích standardu se podílí každý člen FSC ČR, tj. každý občan či zástupce organizace, který písemně formou přihlášky vyjádří podporu myšlenky FSC (prosazování environmentálně vhodného, sociálně prospěšného a ekonomicky životaschopného lesního hospodaření) a souhlasí se stanovami a jednacím řádem FSC ČR.

Lesní majetky, které svou rozlohou nepřesahují 500 hektarů, jsou z hlediska tohoto standardu považovány za *malé lesy* a část požadavků Českého standardu FSC se na ně nevztahuje (indikováno v textu standardu).

Vysvětlivky

Český standard FSC je nutno brát jako jeden celek, pořadí principů nevyjadřuje jejich významnost. Český standard FSC je používán ve spojení a v kombinaci s národními a mezinárodními zákony a úmluvami. Certifikace FSC doplňuje, nikoliv nahrazuje, jiné iniciativy a nástroje, které podporují odpovědné lesní hospodaření.

Principy a kritéria lesního hospodaření (FSC Principles and Criteria of Forest Stewardship)

Deset principů a padesát šest upřesňujících kritérií, vytvořených organizací FSC jako podklad pro vytváření národních či regionálních standardů FSC.

Standard lesního hospodaření (Forest Stewardship Standard)

Normativní dokument specifikující podmínky, jež musí podnik spravující les splnit, aby mohl obdržet certifikát FSC. Součástí standardu je přesné znění principů a kritérií FSC a indikátory, specifikující požadavky principů a kritérií pro přírodní a socioekonomické podmínky v ČR.

Princip (Principle)

Základní pravidlo nebo podstatný prvek, ve vztahu k FSC jde o pravidlo lesního hospodaření.

Znění deseti mezinárodních principů FSC upravujících spravování lesa:

1. **Dodržování zákonů a principů FSC** – Lesní hospodaření musí respektovat všechny příslušné zákony dané země i mezinárodní úmluvy a smlouvy, které se daná země zavázala dodržovat, a musí vyhovět všem principům a kritériím FSC.

2. **Vlastnická a uživatelská práva a povinnosti** – Dlouhodobá vlastnická práva a práva na užívání pozemků a lesních zdrojů musí být jasně definována, zdokumentována a právně zakotvena.

3. **Práva domorodých obyvatel** – Musí být uznána a respektována zákonná a zvyková práva domorodých obyvatel vlastnit, užívat a hospodařit se svou půdou, územím a zdroji. Princip není v České republice aplikovatelný.

4. **Vztahy k místnímu obyvatelstvu a práva zaměstnanců** – Podniky lesního hospodaření musí zachovávat nebo zvyšovat dlouhodobý sociální a ekonomický blahobyt lesních dělníků a místních komunit.

5. **Užitky z lesa** – Lesní hospodářská opatření musí podněcovat účelné využívání rozmanitých produktů a funkcí lesa tak, aby byla zajištěna jeho ekonomická

životaschopnost a celá řada environmentálních a sociálních užitků.

6. Vliv na životní prostředí – Hospodaření v lesích musí zachovávat biologickou rozmanitost a s ní spojené hodnoty, vodní zdroje, půdu i jedinečné a křehké ekosystémy a krajinné celky, a zajišťovat tak ekologické funkce a integritu lesa.

7. Hospodářský plán – Musí být písemně vypracován, naplňován a aktualizován hospodářský plán*, přiměřený rozsahu a intenzitě zásahů. Musí být jasně stanoveny dlouhodobé cíle lesního hospodaření a prostředky, jak jich dosáhnout.

8. Monitoring a hodnocení – Přiměřeně rozsahu a intenzitě lesního hospodaření musí být prováděn monitoring, který bude podkladem pro hodnocení stavu lesa, výnosů lesních produktů, zpracovatelského řetězce (*chain of custody*), hospodářských opatření a jejich sociálních a environmentálních dopadů.

9. Zachování lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou – Hospodářské zásahy v lesích s vysokou ochrannářskou hodnotou* musí zachovávat nebo rozvíjet charakteristické znaky, jimiž se tyto lesy vyznačují. Rozhodnutí, která se vztahují na lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou*, musí být vždy zvažována na základě principu předběžné opatrnosti.

10. Plantáže – Plantáže musí být plánovány a obhospodařovány podle principů a kritérií 1-9 a principu 10 a jeho kritérií. Plantáže sice mohou v mnoha směrech znamenat sociální a ekonomický přínos a mohou přispět k uspokojování celosvětové potřeby lesních produktů, měly by však být doplňkovou součástí hospodaření v přirozených lesích, snižovat tlak na jejich využívání a podporovat jejich obnovu a ochranu.

Plantáže nejsou cílem přírodě blízkého trvale udržitelného lesního hospodaření v České republice.

Kritérium (Criterion)

Prostředek sloužící k posouzení, byl-li splněn princip (lesního hospodaření).

Podkritérium (Sub-criterion)

Některá z kritérií FSC jsou uvedena ve formě abecedního seznamu konkrétních položek. Tyto se pak nazývají podkritéria.

Indikátor (Indicator)

Kvantitativní nebo kvalitativní proměnná, kterou lze měřit či popsat a která poskytuje prostředky k posouzení, zda je stav jednotky lesního hospodaření v souladu s požadavky kladenými kritériem FSC. Indikátory a jejich prahové hodnoty tudíž definují podmínky odpovědného lesního hospodaření na úrovni jednotky lesního hospodaření a jsou primárním východiskem pro audit lesního majetku.

Verifikátor (Means of Verification)

Potenciální zdroj informací nebo důkazů, jenž auditorovi umožňuje zhodnotit míru souladu daného stavu s indikátorem. Verifikátory nemají normativní charakter.

Komentář

Text blíže vysvětlující požadavky indikátoru. Komentáře nemají normativní charakter.

Soulad lesního hospodaření s Českým standardem FSC

Proces certifikace je dobrovolný a vyplývá z iniciativy vlastníků lesa. Certifikace FSC je určena všem zainteresovaným podnikům, nezávisle na jejich výchozí situaci, jelikož se přednostně posuzuje obhospodařování lesa, a nikoliv jeho stav. Lesní hospodaření v souladu s Českým standardem FSC vede k postupnému zlepšování ekologických, ekonomických a sociálních dopadů hospodaření lesního podniku. Certifikační systém FSC nepožaduje plnou shodu hospodářské praxe se všemi indikátory Českého standardu FSC v době konání certifikačního auditu. Následující certifikační audity však musí prokázat zlepšování.

- a) Principy a kritéria FSC nejsou předmětem posudku auditorů. Rozhodnutí o splňování principů a kritérií je provedeno na základě vyhodnocení plnění jednotlivých indikátorů uvedených v příslušném standardu lesního hospodaření – Českém standardu FSC.
- b) Všechna certifikační rozhodnutí jsou založena na identifikaci velkých nedostatků na úrovni jednotlivých kritérií FSC. Pokud na úrovni některého z kritérií FSC dojde k nalezení velkého nedostatku, pak není certifikát udělen.
- c) Velký nedostatek z hlediska vyhovění požadavkům kteréhokoli z kritérií FSC je posuzován na základě toho, zda jsou splněny všechny indikátory daného kritéria, a také na základě zhodnocení možných důsledků všech nedostatků:
 - Všechny nedostatky ve splňování indikátorů zjištěné certifikační komisí během auditu jsou zaznamenány v certifikační zprávě.
 - Každý nedostatek na úrovni indikátoru je vyhodnocen za účelem zjištění, zda se jedná o malý nebo velký nedostatek vzhledem ke kritériu, ke kterému se ukazatel vztahuje.
- d) Nedostatek je chápán jako malý, pokud:
 - Jde o krátkodobé selhání;
 - Je neobvyklý/nesystematický;
 - Možné účinky nedostatku jsou omezeny v čase i prostoru;
 - Okamžitě po zjištění nedostatku je sjednána náprava, a zamezí se tak opětovnému selhání;
 - Naplnění záměru příslušného kritéria FSC není vážně ohroženo.
- e) Nedostatek je chápán jako velký, pokud:
 - Trvá delší dobu;
 - Jeho výskyt je opakovaný nebo systematický;

- Vlivy tohoto nedostatku jsou dlouhodobé/prostorově rozšířené;
- Není sjednána včasná náprava, anebo je tato nedostatečná, přestože vedení podniku bylo o nedostatku informováno;
- Faktickým či pravděpodobným výsledkem je neuskutečnění záměru příslušného kritéria FSC.

Při posuzování toho, zda jde o malý nebo velký nedostatek, který brání splnění cíle příslušného kritéria, bere certifikační orgán v úvahu jedinečnost příslušného lesního ekosystému.

Certifikační orgán písemně odůvodní svá rozhodnutí ohledně toho, zda kterýkoliv nalezený nedostatek na úrovni indikátoru je buď malým, nebo velkým nedostatkem pro splňování příslušného kritéria.

- f) Jakýkoliv výskyt velkého nedostatku znemožňuje vydání certifikátu do té doby, dokud není sjednána náprava.
- g) Objeví-li se velký nedostatek v době po vydání certifikátu, je tento napraven během tří měsíců od okamžiku, kdy o tom certifikační orgán uvědomí držitele certifikátu. V případě nevyhovění je platnost certifikátu pozastavena.

Český standard FSC

Princip 1: Dodržování zákonů a principů FSC

Lesní hospodaření musí respektovat všechny příslušné zákony dané země i mezinárodní úmluvy a smlouvy, které se daná země zavázala dodržovat, a musí vyhovět všem principům a kritériím FSC.

1.1 Lesní hospodaření musí respektovat všechny národní a místní zákony a administrativní nařízení.

- I. Platné legislativní předpisy, které souvisejí s hospodařením v lesích, má vlastník* k dispozici a je s nimi obeznámen (mj. ty, jež jsou uvedeny v Příloze č.1).

Verifikátor: rozhovory, kontrola dokumentů

- II. Nejsou patrné známky porušování platných legislativních předpisů nebo neplnění povinností týkající se obhospodařování lesa.

Verifikátor: rozhovory s orgány státní správy, se zástupci zájmových skupin, terénní šetření

1.2 Musí být placeny všechny příslušné a zákonem stanovené poplatky, příspěvky, daně a jiné poplatky.

- I. U všech zákonem předepsaných odvodů nejsou patrné známky platební nekázně (jsou placeny v plné výši a ve stanovených lhůtách).

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s orgány státní správy (případně výsledek finančního auditu)

1.3 V signatářských zemích musí být respektována ustanovení všech závazných mezinárodních smluv, jako například CITES, konvence Mezinárodní organizace práce (ILO), ITTA, Konvence o biologické rozmanitosti (CBD).

- I. Ze strany vlastníka* nejsou patrné známky porušování mezinárodních úmluv, ke kterým se ČR připojila (mj. těch, jež jsou uvedeny v Příloze č. 2).

Verifikátor: rozhovory se zaměstnanci a zástupci zájmových skupin

1.4 Rozpory mezi zákony, nařízeními a principy a kritérii FSC musí být certifikačními orgány a zainteresovanými či dotčenými stranami hodnoceny pro účely certifikace případ od případu.

- I. Vlastník* eviduje a zdůvodňuje všechny rozpory mezi platnými legislativními předpisy na straně jedné a Českým standardem FSC na straně druhé.

Verifikátor: rozhovory s řídicími pracovníky, kontrola dokumentů

- II. Potenciální rozpory mezi platnými legislativními předpisy a těmito standardy musí být hlášeny smírčí komisi FSC ČR.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky a zástupci FSC ČR (smírčí komise FSC ČR)

1.5 Obhospodařované lesní plochy by měly být chráněny před nelegální těžbou, osídlováním a jinými nepovolenými aktivitami.

- I. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha požádá o ustanovení lesní stráže.

Verifikátor: rozhovor s orgány státní správy, kontrola dokumentace

- II. Lesní stráž nebo vlastník* eviduje a řeší všechny zjištěné přestupky proti platným legislativním předpisům.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky a zástupci orgánů státní správy, terénní šetření

1.6 Lesní hospodáři musí jasně ukázat svůj dlouhodobý závazek dodržovat principy a kritéria FSC.

- I. Vlastník* uznává Český standard FSC a písemně se zaváže dlouhodobě se jím řídit. Toto uznání a závazek jsou součástí všeobecné části hospodářského plánu*.

Verifikátor: všeobecná část LHP

- II. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha zveřejní svůj závazek k hospodaření podle Českého standardu FSC.

Verifikátor: kontrola zveřejněných dokumentů

- III. V případě provádění prací v lese dodavatelským způsobem musí vlastník* smluvně zajistit dodržování požadavků vyplývajících z Českého standardu FSC i ze strany všech dodavatelů.

Verifikátor: kontrola smluv s dodavateli prací a služeb

- IV. Vlastník* informuje dotčené pracovníky* o požadavcích a omezeních pro použití registrovaného jména a loga FSC jak při komunikaci a reklamě, tak zejména při označování výrobků, a tyto podmínky dodržuje.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky, kontrola písemností

Princip 2: Vlastnická a uživatelská práva a povinnosti

Dlouhodobá vlastnická práva a práva na užívání pozemků a lesních zdrojů musí být jasně definována, zdokumentována a právně zakotvena.

2.1 Práva k dlouhodobému užívání lesa a pozemkům (například právní podklad vlastnictví pozemku, zvyková práva nebo nájemní smlouvy) musí být jasně prokázána.

- I. Subjekt, který obhospodařuje certifikovaný majetek, má příslušné oprávnění k činnosti a doklady o zřízení a založení.

Verifikátor: kontrola dokumentů

- II. Vlastník* má k dispozici mapové podklady, na kterých jsou vyznačeny pozemky, které obhospodařuje a které jsou určeny k certifikaci.

Verifikátor: kontrola map a dokumentů

- III. Vlastník* má k dispozici evidenci vyznačených pozemků podle údajů v katastru nemovitostí a doklady upřesňující vlastnická a uživatelská práva (například smlouvy s honebními společenstvy, stanovené dobývací prostory nebo již stanovená dobývací práva na nerostné suroviny).

Verifikátor: kontrola map a dokumentů

2.2 Místní komunity se zákonnou nebo zvykovou držbou nebo užívacím právem musí v míře nutné k zajištění ochrany svých práv a zdrojů dohlížet na lesnické zásahy, pokud na základě svobodného a informovaného souhlasu nepověří touto povinností jinou zastupující organizaci.

- I. Místní kolektivní vlastníci lesů (obce, družstva, spolky, sdružení vlastníků) prokáží, že k zajištění ochrany svého práva dohlížet na lesnické hospodaření mají určenou zodpovědnou osobu nebo právnický subjekt.

Verifikátor: kontrola dokumentů, pohovor se zástupci vlastníka

2.3 Musí být vytvořeny vhodné mechanismy řešení sporů, týkajících se vlastnických nároků a užívacích práv. Při certifikačním hodnocení musí být explicitně zváženy okolnosti a charakter nevyřízených sporů. Zásadní spory, zahrnující významnou část zájmových skupin, povedou k vyloučení z procesu certifikace.

- I. Vlastník* eviduje spory o vlastnická či užívací práva včetně všech dokumentů a kroků směřujících k jejich řešení.

Verifikátor: kontrola dokumentů

- II. V případě, že vznikne spor, týkající se vlastnických nebo uživatelských práv, dohodne se vlastník* s dotčenou stranou, jak budou postupovat při řešení sporu. Dohodnutý postup vlastník* dodržuje.

Verifikátor: kontrola dokumentů a korespondence, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

Princip 3: Práva domorodých obyvatel

Musí být uznána a respektována zákonná a zvyková práva domorodých obyvatel vlastnit, užívat a hospodařit se svou půdou, územím a zdroji.

3.1 Domorodí obyvatelé musí dohlížet na způsob hospodaření na svých pozemcích a územích, pokud na základě svobodného a informovaného souhlasu nepověří touto povinností jinou organizaci.

3.2 Lesní hospodaření nesmí přímo či nepřímo ohrožovat nebo oslabovat zdroje nebo vlastnická práva domorodých obyvatel.

3.3 Ve spolupráci s domorodým obyvatelstvem musí být označena místa, která pro ně mají zvláštní kulturní, ekologickou, ekonomickou či náboženskou hodnotu, a lesní hospodáři* musí tato místa respektovat a chránit.

3.4 Domorodým obyvatelům musí být poskytnuta náhrada za využívání jejich tradičních vědomostí souvisejících s využíváním lesních druhů nebo způsoby lesního hospodaření. Tato kompenzace musí být se svobodným a informovaným souhlasem domácích obyvatel formálně dohodnuta před započítáním lesních prací.

V České republice nežije domorodé obyvatelstvo podle definice OSN, které by se takto označovalo nebo cítilo. Princip v této formě tedy nenachází uplatnění. Kritéria 3.1-3.4 lze tedy v podmínkách České republiky považovat za neaplikovatelná.

Aspekty tohoto principu, které jsou logicky uplatnitelné na zájmy místních obyvatel, jsou ošetřeny ve 2. principu (zvyková práva) a 4. principu (zájmy místního obyvatelstva).

Princip 4: Vztahy k místnímu obyvatelstvu a práva zaměstnanců

Podniky lesního hospodaření musí zachovávat nebo zvyšovat dlouhodobý sociální a ekonomický blahobyt lesních dělníků a místních komunit.

4.1 Komunitám, které žijí na území nebo v sousedství lesnický obhospodařovaných ploch, musí být poskytnuty pracovní příležitosti, možnosti školení a jiných služeb.

- I. Místní dělníci, dodavatelé i odběratelé jsou známi a kontaktováni, požadavky a podmínky výběru neznevýhodňují místní kontraktory.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky a se zástupci místních zájmových skupin

- II. Najímání jsou pouze podnikatelé, kteří mají k provádění příslušných prací odpovídající kvalifikaci.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky a se zástupci místních zájmových skupin

- III. Jsou-li pracovníci* v lese ze zemí mimo EU, musí jejich zaměstnavatel prokázat jejich platná pracovní povolení.

Verifikátor: kontrola dokumentů

- IV. Pracovníkům* je umožňováno prohlubování znalostí a zvyšování odborných dovedností a jsou v tom zaměstnavatelem podporováni.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky

- V. Vlastník* umožňuje tam, kde je to vhodné a možné, využívání lesa místními školami či jinými organizacemi za účelem vzdělávání.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky a se zástupci místních zájmových skupin

4.2 Lesní hospodaření by mělo naplňovat nebo rozšiřovat ustanovení všech platných zákonů a směrnic, týkajících se zdraví a bezpečnosti zaměstnanců a jejich rodin.

- I. Práce v lese je organizována a prováděna tak, aby nebyly porušovány platné legislativní předpisy týkající se bezpečnosti práce, zvláště pak ustanovení o používání osobních ochranných pomůcek.

Verifikátor: rozhovory, terénní šetření

- II. Je prováděno školení všech pracovníků* podle vykonávané práce. Účast na těchto školeních a výcvicích je u zaměstnanců považována za součást výkonu práce.

Verifikátor: kontrola dokumentů, terénní šetření, rozhovory s pracovníky

- III. Podle rozsahu vykonávaných prací je určena osoba nebo osoby zodpovědné za dodržování a pravidelnou kontrolu bezpečnosti práce a používání ochranných oděvů a pomůcek. Všichni pracovníci* jsou seznámeni s touto zodpovědnou osobou.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory

4.3 Práva dělníků organizovat se a svobodně vyjednávat se svými zaměstnavateli musí být garantovaná podle mezinárodních úmluv Konvence 87 a 98 Mezinárodní organizace práce (International Labour Organisation)

- I. Nejsou porušovány platné legislativní předpisy týkající se sociální sféry ani konvence Mezinárodní organizace práce.

Verifikátor: rozhovory se zástupci místních zájmových skupin, zejména s odborovými organizacemi a jejich svazy a úřadem bezpečnosti práce

- II. Všichni zaměstnanci mohou uplatňovat své právo sdružovat se v odborových svazech a jiných odborových organizacích, mohou uzavírat kolektivní smlouvy v návaznosti na kolektivní smlouvy vyššího stupně, aniž by zaměstnavatel jakkoliv omezoval využití tohoto práva. Zaměstnanci potvrzují, že se neobávají sankcí ze strany zaměstnavatele v případě organizování v odborech.

Verifikátor: rozhovory se zaměstnanci a odborovými organizacemi

- III. Na pracovních schůzích nebo při podobných příležitostech jsou zaměstnanci informováni o změnách v podniku, které se týkají jejich sociálního postavení. Konzultace se zaměstnanci jsou ze strany zaměstnavatele podporovány a dokumentovány.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zaměstnanci bez přítomnosti nadřízených

- IV. Jsou dodržovány platné tarifní mzdy a kolektivní smlouvy vyjednané mezi odbory a svazy zaměstnavatelů nebo mezi pracovníkem* a vlastníkem*.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zaměstnanci

- V. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha před započítáním certifikace informuje svou odborovou organizaci, a pokud neexistuje, odborový svaz, o certifikaci a jejich možnostech a dopadech na komunikaci a sociální sféru.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovor s odborovými organizacemi či jejich svazy

4.4 Do procesu hospodářského plánování a řízení podniku musí být začleněny výsledky hodnocení sociálních dopadů. Platí povinnost konzultovat kroky managementu s osobami a skupinami, na něž mají přímý dopad.

- I. Vlastník* vede evidenci pracovních úrazů, vyhodnocuje jejich příčiny a činí opatření k jejich předcházení.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky

- II. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha dokumentuje a vyhodnocuje změny v úrovni zaměstnanosti a struktuře pracovních sil.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky

- III. Pracovníci* jsou v rámci možností zaměstnáváni celoročně, propouštění zaměstnanců musí být provozně zdůvodnitelné a je prováděno po konzultaci s podnikovou odborovou organizací.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky

- IV. Vlastník* zná a eviduje zástupce místních zájmových skupin, nevládních organizací a další partnery a dokumentuje jejich podněty a diskuse s nimi.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

- V. Sousedící vlastníci a dotčené zájmové skupiny jsou informováni o činnostech v lese, které jim mohou způsobit hmotnou újmu. Jejich připomínky jsou zohledněny. Jejich účast při jednání musí být prokázána.

Verifikátor: rozhovory se zástupci dotčených zájmových skupin

4.5 Musí být vytvořeny vhodné mechanismy řešení stížností a poskytování dostatečných kompenzací v případě zmarnění nebo poškození zákonných nebo zvykových práv, vlastnictví, zdrojů nebo živobytí místních lidí. Musí být učiněna opatření, která těmto negativním jevům zamezí.

- I. Vlastník* eviduje a řeší všechny stížnosti druhých stran, které se týkají škod na majetku, poškození zákonných či zvykových práv a přírodních zdrojů v důsledku jeho hospodaření. Vlastník* činí preventivní opatření, aby k takovým škodám nedocházelo.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

- II. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha určí odpovědnou osobu pro řešení stížností a kompenzaci ztrát.

Verifikátor: rozhovory s řídicími pracovníky, kontrola dokumentů

Princip 5: Užitky z lesa

Lesní hospodářská opatření musí podněcovat účelné využívání rozmanitých produktů a funkcí lesa tak, aby byla zajištěna jeho ekonomická životaschopnost a celá řada environmentálních a sociálních užitků.

5.1. Lesní hospodaření by mělo usilovat o ekonomickou životaschopnost a přitom brát v úvahu úplnou environmentální, sociální a provozní hodnotu produkce a zajišťovat investice nezbytné k udržení ekologické produktivity lesa.

- I. V případě srovnatelných ekonomických výsledků volí vlastník* takové technologie a postupy, které mají příznivější ekologický nebo sociální dopad.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory, kontrola dokumentů

- II. Vlastník* má k dispozici finanční plán, který je zárukou, že příjmy z hospodaření a další finanční zdroje budou dostatečné pro krytí veškerých požadovaných nákladů na hospodaření.

Verifikátor: kontrola dokumentů – finančního plánu (rozpočty, roční vyúčtování)

5.2 Lesní hospodaření a marketingová opatření by měla podporovat optimální využívání a místní zpracovávání nejrůznějších lesních produktů.

- I. Vlastník* usiluje o rozmanitost produktů lesa v co nejvyšší technologické kvalitě a různorodosti s ohledem na potřeby místní a regionální ekonomiky a dlouhodobě usiluje o vymanění ze závislosti na jediném lesním produktu (nebo úzkém okruhu lesních produktů).

Verifikátor: rozhovory s vedoucími pracovníky, kontrola dokumentace

5.3 Lesní hospodaření musí minimalizovat odpad vznikající při těžbě a při zpracování dřeva prováděném v lese a vyvarovat se poškození jiných lesních zdrojů.

- I. Během procesu těžby a dopravy dříví je volen takový pracovní postup, při kterém jsou minimalizovány ztráty dřeva a jeho znehodnocování.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, rozhovory

- II. Technologické procesy a pracovní postupy při těžbě a dopravě dříví jsou voleny tak, aby se předcházelo poškozování nárostů, okolních porostů a jiných lesních zdrojů*.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s pracovníky

- III. Po těžbě jsou kontrolovány veškeré škody a vyvozována preventivní opatření. Tato opatření musí být zohledněna při plánování a zapracována do smluv s kontraktory.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, rozhovory

- IV. Při hospodaření v lesích se k mazání řetězů motorových pil používají výhradně biologicky odbouratelné oleje, do strojů biologicky odbouratelné hydraulické kapaliny a mazací oleje. Preferovaným palivem je bionafta. Je doporučeno používat absorbentů ropných produktů, pokud se s nimi manipuluje v lese (zejména při nalévání paliva).

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s dělníky

5.4 Lesní hospodaření by mělo usilovat o posílení místní ekonomiky a přispívat k její různorodosti, aby nemohla vzniknout závislost na jediném lesním produktu.

- I. Vlastník* jedná s podniky regionálního významu a s malými zpracovatelskými podniky o specifických potřebách těchto subjektů (malé nebo specifické dodávky).

Verifikátor: rozhovory s vedoucími pracovníky (a případně i s místními odběrateli či zájmovými skupinami)

5.5 V rámci lesních hospodářských opatření je nutno uznávat, udržovat a tam, kde je to třeba, zvyšovat hodnotu funkcí lesa a dalších zdrojů, jako například vodních

zdrojů a rybolovu.

- I. Adekvátně rozsahu a intenzitě lesního hospodaření vlastník* identifikuje celospolečenské funkce lesa na základě existujících informací a případně i veřejných konzultací. Identifikace celospolečenských funkcí v konkrétních porostech se promítne do lesního hospodářského plánování.

Verifikátor: rozhovory s vedoucími pracovníky a zástupci místních zájmových skupin, kontrola dokumentace o konzultacích a hospodářském plánování

- II. Vlastník* při hospodaření v lesích a při hrazení bystřin cíleně vytváří podmínky pro funkční a ekologicky vyvážené odtokové poměry v povodí.

Verifikátor: rozhovory, terénní šetření

- III. Vlastník* při lesních hospodářských operacích zachovává esteticky významné přírodní objekty a struktury i v případě, že nejsou oficiálně chráněny.

Verifikátor: rozhovor s odborným lesním hospodářem, terénní šetření

- IV. Vlastník* nedá souhlas k hromadným akcím, které by mohly poškodit lesní ekosystém.

Verifikátor: rozhovory, terénní šetření

- V. Stavy zvěře umožňují přirozenou obnovu stanovištně vhodných dřevin. V případě zřetelných škod způsobených zvěří se vlastník* všemi zákonnými prostředky snaží snížit její stavy na únosnou míru.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory, kontrola dokumentů

- VI. Vliv zvěře na les a jeho hospodářské dopady jsou nejméně jednou za rok vyhodnoceny. Pokud dochází ke ztrátám, využívá vlastník* výsledky hodnocení k odůvodnění snižování stavů zvěře a k vymáhání náhrad škod.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory

5.6 Těžba a sběr lesních produktů nesmí překročit trvale udržitelnou míru.

- I. Výše a struktura těžeb musí být trvale taková, aby ani dlouhodobě nedocházelo k ochuzování lesních zdrojů a dalších funkcí lesa.

Verifikátor: hospodářské plánování

- II. Nejsou zjištěny negativní dopady sběru nedřevních produktů lesa na lesní ekosystém. V případě zřetelných negativních dopadů učiní vlastník* opatření vedoucí k jejich eliminaci.

Verifikátor: terénní šetření

Princip 6: Vliv na životní prostředí

Hospodaření v lesích musí zachovávat biologickou rozmanitost a s ní spojené hodnoty, vodní zdroje, půdu i jedinečné a křehké ekosystémy a krajinné celky, a zajišťovat tak ekologické funkce a integritu lesa.

6.1 Musí být zhodnoceny vlivy na životní prostředí adekvátní měřítku, intenzitě lesního hospodaření a jedinečnosti dotčených zdrojů a výsledky hodnocení dostatečně zapracovány do systémů hospodaření. Hodnocení musí brát na zřetel jak dopady na úrovni krajiny, tak na vlivy činností prováděných v lesních porostech. Vliv na životní prostředí musí být vyhodnocen před započítáním prací narušujících ráz území.

- I. Před započítáním prací, při nichž dojde k terénním úpravám, a přitom se na ně ještě nevztahuje zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, musí být proveden odborný posudek* v rozsahu odpovídajícím zásahu.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory, terénní šetření

- II. Před započítáním prací musí vždy zodpovědná osoba v rámci každého porostu adekvátně k intenzitě hospodářských zásahů a jedinečnosti ovlivňovaných zdrojů zvážit jejich vliv na životní prostředí, zejména na zvláště chráněné druhy* rostlin a živočichů, ohrožená společenstva (biotopy) a vliv na vodní režim a půdu.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory, terénní šetření

- III. Vlastník* určuje osobu či osoby, které podle předchozích bodů navrhuji a zadávají biologická hodnocení* a jsou zodpovědné za provádění a kontrolu opatření navržených v biologickém hodnocení*.

Verifikátor: rozhovory, případně kontrola dokumentace

- IV. Při tvorbě lesního hospodářského plánu jsou posuzovány dopady navržených opatření na životní prostředí, a to i na úrovni krajiny. Zdůvodnění navržených opatření z hlediska vlivu na životní prostředí je součástí hospodářského plánu*.

Verifikátor: lesní hospodářský plán, rozhovory

6.2 Musí existovat záruky na ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich stanovišť (např. hnízdišť a míst, kde živočichové získávají potravu). Musí být vytvořena chráněná území a ochranné zóny odpovídající rozsahu a intenzitě lesního hospodaření a jedinečnosti ovlivňovaných zdrojů. Je nutné mít pod kontrolou pytláctví, nepatříčný lov, rybolov a sběr.

- I. Hospodářská opatření musí respektovat místa výskytu zvláště chráněných druhů* rostlin a živočichů. Na takovýchto lokalitách musí být prováděna pouze takovým způsobem a v takové míře a rozsahu, aby bylo zaručeno zachování nebo zlepšení stavu populací a jejich biotopů.

Verifikátor: kontrola dokumentů, terénní šetření, rozhovory

- II. Přírozená bezlesí na lesních pozemcích jsou udržována v přírodním stavu (zejména nejsou zalesňována).

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentace

- III. Mokřadům, prameništím, tůňm, vodních tokům a plochám je věnována péče vedoucí k udržení a zlepšení stavu jejich biodiverzity a k obnově jejich funkcí.

Verifikátor: terénní šetření

IV. Stromy s dutinami (doupné stromy) jsou ponechávány přirozenému stárnutí až do rozpadu. Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentace

- IV. Znamé stromy s hnízdy velkých zvláště chráněných ptáků jsou vlastníkem* evidovány a musí být zajištěno, že v období hnízdění jsou v okruhu nejméně 100 m od těchto stromů vyloučeny rušivé hospodářské zásahy (zejména těžba).

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentace, rozhovory s pracovníky

- V. Vlastník* sám neprovádí a netoleruje lov zvláště chráněných druhů živočichů, pytláctví, nepatřičný lov, rybolov a sběr.

Verifikátor: kontrola dokumentů, terénní šetření

6.3 Je nutné uchovat, posílit nebo obnovit ekologické funkce a hodnoty, k nimž patří:

A. obnova lesa a sukcese

- I. Při hospodaření se přednostně využívá přirozené obnovy stanovištně a provenienčně vhodných* dřevin a jsou pro ni vytvářeny předpoklady.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

- II. Při obnově se přednostně využívá maloplošných* obnovních prvků.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*, plán obnovy)

- III. Na kalamitních holinách je využíváno náletových dřevin jako přípravného (ochranného) porostu.

Verifikátor: terénní šetření

- IV. Při hospodaření v lesích se přednostně využívá podrostní a výběrný hospodářský způsob, případně hospodaření s využitím výběrných postupů.

Verifikátor: kontrola dokumentace, terénní šetření

- V. Mechanická příprava půdy je přípustná pouze za účelem podpory zmlazení ve zdokumentovaných a odůvodněných případech. I pak je prováděna pouze maloplošně* a tak, aby se plošně neodstraňovaly svrchní půdní horizonty.

Verifikátor: kontrola dokumentace, pohovory s pracovníky, terénní šetření

- VI. Holoseče se nepoužívají. V mimořádných případech lze při přeměně druhově nepůvodních, staticky nestabilních kultur, kde by jiný postup způsobil destabilizaci okolních lesů, připustit k použití holoseče výjimku. V těchto případech vlastníkem* musí doložit důvody takového zásahu. Definice: Druh obnovní seče, při které se jednorázově smýtí všechny stromy na ploše větší než 0,3 ha.

Verifikátor: kontrola dokumentace, pohovory s pracovníky, terénní šetření

B. genetická, druhová a ekosystémová rozmanitost

- VII. V každém porostu, kde od počátku platnosti certifikace probíhala obnova lesa, je k ní nutno použít s ohledem na stanovištní podmínky ekostabilizační dřeviny* (EsD) v minimálním podílu podle tabulky v Příloze č. 6.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

- VIII. Minimální podíly EsD podle tabulky v Příloze č. 6 nesmí být zredukovány výchovou.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

- IX. U porostních skupin založených před počátkem platnosti certifikátu, jejichž povaha (zejména věk, zapojenost nebo druhová skladba) to umožňuje, zvyšuje vlastník* podíl EsD výchovou, případně vylepšováním.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

- X. Při zalesňování se preferuje hloučkovité a skupinové smíšení* před ucelenými rozsáhlými bloky EsD.

Verifikátor: terénní šetření

- XI. Okraje lesních porostů* hraničící s nelesní půdou jsou obnovovány převážně jednotlivým výběrem; přitom jsou podporovány listnaté dřeviny a keřové pláště, zvyšující stabilitu porostu a ekotonový efekt.

Verifikátor: terénní šetření

- XII. Modřín (*Larix decidua*) lze pěstovat pouze jako dřevinu přimíšenou*.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

- XIII. Zásahy do břehových porostů* jsou prováděny v rozsahu vyplývajícím z povinností správce vodního toku.

Verifikátor: terénní šetření

- XIV. V doprovodných porostech vodních toků a nádrží* ve vzdálenosti do 35 m od břehu se neprovádí těžba holou sečí.

Verifikátor: terénní šetření

C. přirozené koloběhy, které ovlivňují produktivitu lesního ekosystému

- XV. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha do pěti let od počátku platnosti prvního certifikátu vymezí a ponechává v dospívajících a dospělých porostech zlomy, pahýly, vývraty, stromy s dutinami a vybrané vzrostlé stromy k dožití a zetlení. Množství takto ponechaného dřeva k zetlení je nejméně 5 stromů na hektar v porostu a průměrně 30 m³ na hektar dospívajících a dospělých porostů* v certifikovaném lesním majetku.

Verifikátor: terénní šetření

- XVI. Vlastník* lesa o výměře do 500 ha ponechává takto v porostech k zetlení nejméně 5 stromů na hektar.

Verifikátor: terénní šetření

- XVII. V případech, kdy ponechání stromů odporuje bezpečnosti a ochraně zdraví a ochraně lesa, je lesní hospodář* neprodleně povinen vybrat náhradní stromy obdobným způsobem plnění ekologické funkce odstraněných stromů.

Verifikátor: terénní šetření

- XVIII. Pálení klestu a těžebních zbytků je třeba se v zásadě vyhýbat. Výjimečné použití této technologie musí být dokumentováno a zdůvodněno.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s pracovníky

- XIX. Je zakázáno používat těžební metodu stromovou, s výjimkou kalamitních holin.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s pracovníky

6.4 Reprezentativní vzorky ekosystémů nacházejících se v krajině musí být chráněny v jejich přirozeném stavu a zaznamenávány do mapy, a to adekvátně k rozsahu, intenzitě zásahů a jedinečnosti jimi ovlivňovaných zdrojů.

- I. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha do pěti let od počátku platnosti prvního certifikátu vymezí

2 %, u státních majetků 5 % lesů jako referenční plochy*. Do referenčních ploch* jsou přednostně zahrnuty porosty nebo jejich části, které druhovou skladbou, prostorovou a věkovou strukturou odpovídají nebo se blíží přírodnímu stavu.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

II. Přednostně jsou vymezovány referenční plochy* s větší rozlohou.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

III. Referenční plochy* musí být zobrazeny v mapách a pokud možno vyznačeny v terénu.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

IV. Referenční plochy* jsou nejméně jednou za 10 let monitorovány a výsledky jejich sledování vlastníky* využívá pro obhospodařování lesů.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

V. Referenční plochy* musí být trvale vyjmuty z intenzivního lesnického využívání a slouží jako ukázky lesních ekosystémů s přirozenou dynamikou vývoje.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

VI. Porosty nebo jejich části v přirozeném* stavu, které jsou součástí referenčních ploch*, jsou ponechány v bezzásahovém režimu.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů, pohovory s pracovníky

6.5 Je nutno písemně vypracovat a realizovat směrnice týkající se regulace eroze, minimalizace poškozování lesních porostů při těžbě, stavbě cest a jiných mechanických narušení a ochrany vodních zdrojů.

I. Vlastník* má zpracovanou směrnici pro kontrolu eroze, obsahující alespoň ustanovení uvedená v Příloze č. 7.

Verifikátor: kontrola dokumentace

II. Ustanovení směrnice jsou respektována a využívána při hospodářském plánování a realizaci pracovních úkonů.

Verifikátor: kontrola dokumentace, terénní šetření

6.6 Systémy řízení lesního hospodaření musí prosazovat rozvoj a používání environmentálně vhodných metod boje proti škůdcům na nechemické bázi a snažit se vyhnout používání chemických pesticidů. Je zakázáno používat pesticidy skupiny 1A a 1B podle typologie Světové zdravotnické organizace (*World Health Organization Type*), pesticidy na bázi chlorovaných uhlovodíků, perzistentní a toxické pesticidy, jejichž deriváty zůstávají biologicky aktivní a akumulují se v potravním řetězci, a všechny ostatní pesticidy zakázané mezinárodními úmluvami. Dochází-li k používání chemikálií, musí být zajištěno odpovídající vybavení a školení, aby se minimalizovala zdravotní a environmentální rizika.

I. Neprovádí se hnojení na porostní lesní půdě za účelem zvyšování výnosů.
Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory

II. V zásadě se nepoužívají chemické biocidy* a repelenty s výjimkou oficiálně (orgány státní správy) nařízených kampaní boje proti škůdcům. Výjimku představují i případy, kdy vlastník* doloží, že péči o les není možné zajistit jiným způsobem (zejména v případě nezbytné likvidace invazních druhů). Tyto případy musí být vlastníkem* evidovány. Ani v těchto výjimečných situacích není možné používat neodbouratelných biocidů*, zejména pesticidů skupiny 1A a 1B podle typologie Světové zdravotnické organizace (*World Health Organization Type*), pesticidů na bázi chlorovaných uhlovodíků, perzistentních a toxických pesticidů nebo těch, jejichž deriváty zůstávají biologicky aktivní a akumulují se v potravním řetězci, a pesticidů zakázaných mezinárodními úmluvami.
Verifikátor: kontrola dokumentů, terénní šetření, rozhovory

III. Při použití biocidů* musí vlastník* zajistit školení pracovníků* k eliminaci zdravotních a environmentálních rizik.
Verifikátor: kontrola záznamu o školení, rozhovory s pracovníky, terénní šetření

IV. Vlastník* má evidenci použitých syntetických chemikálií. Záznamy musí obsahovat minimálně jméno produktu, místo aplikace, rozlohu ošetřených ploch, použitou metodu aplikace, datum zahájení a ukončení aplikace, celkové množství chemikálie a důvod použití syntetické chemikálie.
Verifikátor: kontrola dokumentů (evidence použití chemických látek)

V. Vápnění není povoleno.
Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky a zájmovými stranami, případně terénní šetření

6.7 Chemikálie, obaly, tekuté a pevné neorganické odpady včetně paliv a maziv musí být likvidovány environmentálně vhodnými způsoby mimo místo použití.

I. Chemikálie, obaly, tekuté a pevné neorganické odpady včetně olejů a nafty jsou voleny tak, aby došlo k co nejmenšímu možnému poškození životního prostředí, a jsou likvidovány environmentálně vhodnými způsoby na k tomu určených místech mimo les.
Verifikátor: terénní šetření

II. V lese nejsou zakládány ani trpěny skládky odpadů. Odpady (např. obaly) vyjma biomasy vzniklé při lesní činnosti jsou odváženy z lesa nejpozději do přejímky prací.
Verifikátor: terénní šetření, popřípadě smlouvy s dodavatelem prací a služeb, rozhovory s pracovníky

III. Vlastník* vede zákonnými předpisy stanovenou evidenci odpadů a při smluvním provádění lesnických činností je odpovědnost za evidenci odpadů jednoznačně stanovena ve smlouvě.
Verifikátor: kontrola evidence odpadů, popřípadě smlouvy s dodavatelem prací a služeb

6.8 Použití biologické kontroly* je nutno dokumentovat, minimalizovat, monitorovat a striktně řídit ve shodě se zákony státu a mezinárodně uznanými vědeckými protokoly. Použití geneticky modifikovaných organismů je zakázáno.

I. Nejsou používány geneticky manipulované organismy ani produkty z nich připravené.
Verifikátor: kontrola dokumentů, prohlášení lesního hospodáře

II. Jsou-li používány prostředky biologické kontroly* buřeně nebo škůdců, vlastník* nebo dodavatel prací dodržuje všechny zákony a nařízení i mezinárodně akceptované protokoly a jejich používání dokumentuje. Vlastník* důsledně a pravidelně kontroluje jejich použití a monitoruje dopady na ekosystém.
Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s pracovníky (terénní šetření)

III. Použití introdukovaných* (neautochtonních) prostředků biologické kontroly* není přípustné.
Verifikátor: kontrola dokumentů

6.9 Využívání nepůvodních druhů musí být pečlivě řízeno a monitorováno tak, aby nemělo za následek nepříznivé ekologické dopady.

I. Výskyt introdukovaných* druhů rostlin i živočichů vlastník* kontroluje a monitoruje tak, aby předešel nepříznivým ekologickým dopadům. Druhy, které se v daném území chovají invazně, jsou z porostů postupně eliminovány.
Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s pracovníky a se zástupci místních zájmových skupin

II. V nově obnovovaných porostech lze vysazovat introdukované dřeviny maximálně do 5% zastoupení.
Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentů (hospodářský plán*)

III. Lze tolerovat přirozenou obnovu introdukovaných* dřevin, pokud nepřesahuje 10% zastoupení v obnově.
Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s pracovníky a se zástupci místních zájmových skupin

6.10 Nesmí dojít k přeměně lesa na plantáž nebo nelesní půdu s výjimkou okolností, kdy k přeměně:

A. dojde jen na velmi omezené části lesní hospodářské jednotky;

I. K trvalému i dočasnému záboru lesní půdy může dát vlastník* lesa souhlas, pouze je-li na záboru veřejný zájem, má sloužit pro veřejně prospěšné stavby a je-li dostatečně prokázáno, že jde o nejvhodnější ze zvažovaných variant z hlediska vlivu na životní prostředí.
Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

B. nedojde v lesích s vysokou ochrannářskou hodnotou;

II. K přeměně lesa na nelesní půdu nesmí dojít v lesích s vysokou ochrannářskou hodnotou.
Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

C. dochází proto, že to umožní zřejmý, zásadní, dodatečný, jistý, dlouhodobý užitek z hlediska ochrany přírody v rámci lesní hospodářské jednotky.

III. K trvalému i dočasnému záboru lesní půdy může dát vlastník* lesa souhlas v případech zřejmého, zaručeného, zásadního a dlouhodobého užitku z hlediska ochrany přírody.
Verifikátor: kontrola dokumentace

Princip 7: Hospodářský plán

Musí být písemně vypracován, naplňován a aktualizován hospodářský plán*, přiměřený rozsahu a intenzitě zásahů. Musí být jasně stanoveny dlouhodobé cíle lesního hospodaření a prostředky, jak jich dosáhnout.

7.1. Hospodářský plán* a podpůrná dokumentace musí obsahovat:

A. Cíle hospodaření

- I. V hospodářském plánu* jsou definovány cíle hospodaření včetně cílů dlouhodobých, které přesahují platnost hospodářského plánu*.

Verifikátor: kontrola všeobecné části LHP

B. Popis obhospodařovaných lesních zdrojů, environmentální limity hospodaření, typ využití půdy a vlastnický stav, socioekonomické podmínky a informace o přilehlých pozemcích

- II. Hospodářský plán* obsahuje popis přírodních podmínek a lesních zdrojů, které se nacházejí na majetku vlastníka*.

Verifikátor: kontrola hospodářského plánu a další dokumentace (např. OPRL)

- III. Součástí hospodářského plánu* jsou pozemkové podklady, které slouží k identifikaci lesního majetku.

Verifikátor: kontrola hospodářského plánu a další dokumentace

C. Popis lesního a/nebo jiného hospodářského systému, vycházející z ekologie příslušného lesa, a informace nashromážděné při inventarizaci zdrojů

- IV. Vlastník* lesa o výměře nad 50 ha má v hospodářském plánu* ekologicky zdůvodněný popis hospodářského způsobu a hospodářského systému.

Verifikátor: směrnice hospodaření, OPRL, údaje ve všeobecné části LHP, stanovisko OSS k plánu

D. Zdůvodnění míry roční těžby (etátu) a zdůvodnění druhové selekce

- V. U vlastníků* lesa o výměře nad 50 ha obsahuje hospodářský plán* informace o závazné maximální výši těžeb a o rozsahu výchovy.

Verifikátor: kontrola hospodářského plánu

- VI. U vlastníků* lesa o výměře nad 50 ha obsahuje lesní hospodářský plán* informaci o střednědobých hospodářských opatřeních, která vycházejí ze zjištěného stavu lesních ekosystémů.

Verifikátor: kontrola hospodářského plánu

E. Opatření umožňující monitorování růstu a dynamiky lesa

- VII. Hospodářské plánování u vlastníků* lesa o výměře nad 50 ha je založeno na opakovaně zjišťovaných údajích o stavu lesa.

Verifikátor: všeobecná část LHP, informace zainteresovaných stran

F. Záruky ochrany životního prostředí založené na environmentálních hodnoceních

- VIII. Vlastník* a zpracovatel hospodářského plánu* respektují vyjádření orgánů ochrany přírody i ostatních účastníků základního šetření ke koncepci hospodářského plánu. Při tvorbě a používání LHP naplňují požadavky, které z něj vyplývají, a které jsou uvedeny v základním protokolu.

Verifikátor: dokumentace k tvorbě LHP

G. Plány identifikace a ochrany ohrožených druhů

- IX. Při monitoringu a zjišťování stanovišť výskytu zvláště chráněných* druhů rostlin a živočichů vlastník* nebo zpracovatel LHP spolupracuje s odbornými pracovišti, orgány ochrany přírody i zájmovými skupinami.

Verifikátor: rozhovory se zástupci místních zájmových skupin a OSS

H. Mapy popisující lesní zdroje, zahrnující chráněná území, plánované hospodářské zásahy a vlastnické vztahy

- X. Vlastník* má k dispozici porostní a obrysovou mapu na dobu platnosti hospodářského plánu*. Mapu plánovaných hospodářských zásahů vlastník* připravuje přiměřeně rozsahu prací v souvislosti s ročním plánem těžeb a pěstebních prací.

Verifikátor: kontrola map

- XI. Vlastník* s výměrou lesa nad 50 ha má k dispozici ekologickou mapu zachycující zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, registrované významné krajinné prvky, referenční plochy, prvky územního systému ekologické stability, lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou a další ekologicky citlivá místa, např. vodní plochy, mokřady, prameniště, skalní výchozy a sutě.

Verifikátor: kontrola map

I. Popis a zdůvodnění použití těžebních technologií a zvolené techniky

- XII. Vlastník* s výměrou lesa nad 500 ha má v ročním plánu těžeb specifikovány těžební technologie a techniky vyklizování dřeva pro všechny porosty navrhované k těžbě.

Verifikátor: směrnice hospodaření, kontrola ročního plánu těžeb

7.2 Hospodářský plán* musí být periodicky revidován tak, aby zahrnoval výsledky monitoringu nebo nové vědecké a technické informace a také odrážel měnící se environmentální, sociální a ekonomickou situaci.

- I. Hospodářský plán* je periodicky revidován v desetiletých intervalech. V případě, že během prvních 5 let platnosti první certifikace nedochází k regulérní obnově lesního hospodářského plánu*, jsou požadavky Českého standardu FSC zapracovány do hospodářského plánování nejpozději do pěti let.

Verifikátor: rozhovory, kontrola dokumentů

- II. Při obnově hospodářského plánu* se využijí a zohlední:
- a) výsledky zjišťování stavu lesa, monitoringu referenčních ploch, monitoringu zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů
 - b) nové technické či vědecké informace, podklady územně technického plánování
 - c) nové sociální a ekonomické informace shromážděné na základě konzultací a procesu veřejných konzultací (4.4, 9.2 III.)

Verifikátor: kontrola dokumentace (hospodářský plán*, zadání zhotoviteli hospodářského plánu), rozhovor s odborným lesním hospodářem (vedoucími pracovníky)

7.3 Lesní dělníci musí absolvovat dostatečné školení a být kontrolováni, aby byla zajištěna řádná realizace hospodářského plánu*.

- I. Pracovníci* jsou vyškoleni, aby správně realizovali naplánovaná hospodářská opatření.

Verifikátor: kontrola záznamu ze školení, rozhovory s pracovníky

- II. Vždy je určena osoba zodpovědná za dodržení hospodářských opatření a za kontrolu prací.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky

- III. Vlastník* systémem nápravných a preventivních opatření usiluje o to, aby se odevzdávala pouze práce kvalitně provedená.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky, kontrola dokumentace (smluv)

7.4 Lesní hospodáři musí veřejně zpřístupnit souhrn hlavních bodů hospodářského plánu* včetně těch, které jsou uvedeny v kritériu 7.1, s ohledem na důvěrnost informací.

- I. U lesů ve státním vlastnictví je lesní hospodářský plán* přístupný veřejnosti. U ostatních lesních majetků s výměrou lesa přesahující 50 ha je veřejnosti přístupný souhrn hospodářského plánu obsahující požadavky vyjmenované v kritériu 7.1 A-I.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

- II. Obnovy hospodářského plánu* se účastní místní samosprávy, na jejichž katastrálním území vlastníci* hospodaří, a dále všechny známé zájmové skupiny a nevládní organizace, které prokazatelně projeví svůj zájem o účast při projednávání obnovy hospodářského plánu*.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

Princip 8: Monitoring a hodnocení

Přiměřeně rozsahu a intenzitě lesního hospodaření musí být prováděn monitoring, který bude podkladem pro hodnocení stavu lesa, výnosů lesních produktů, zpracovatelského řetězce (*chain of custody*), hospodářských opatření a jejich sociálních a environmentálních dopadů.

8.1. Četnost a intenzita monitorování by měla být podmíněna jak rozsahem a intenzitou lesních hospodářských zásahů, tak i relativní složitostí a zranitelností ovlivňovaného prostředí. Monitorovací postupy by měly být stejné a opakovatelné tak, aby umožňovaly porovnávání výsledků a hodnocení změn v čase.

- I. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha má zaveden systém vnitropodnikové kontroly, pomocí kterého v pravidelných, minimálně ročních, intervalech kontroluje všechny aspekty lesního hospodaření.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s řídicími pracovníky i dělníky

- II. Vlastník* lesa o výměře nedosahující 500 ha má zaveden systém kontroly přiměřený velikosti majetku a intenzitě a způsobu hospodaření.

Verifikátor: kontrola dokumentů, rozhovory s řídicími pracovníky i dělníky

- III. Pro archivaci výsledků kontrolní činnosti a monitoringu má vlastník* zaveden systém, který uchovává výsledky časově uspořádané a přístupné k dalšímu využití.

Verifikátor: kontrola dokumentace

8.2 Součástí lesního hospodaření by měl být výzkum a sběr dat, potřebný pro monitorování přinejmenším těchto následujících ukazatelů:

A. Výnosu všech těžných (sbíraných) lesních produktů

- I. Vlastník* sleduje v lesní hospodářské evidenci výtěžnost a v účetnictví výnos všech těžných lesních produktů.

Verifikátor: kontrola lesní hospodářské evidence, kontrola účetnictví

B. Růstové poměry, zmlazování a stav lesa

- II. Obnova hospodářského plánu* je založena na vyhodnocení opakovaně zjištěných údajů o stavu lesa (v souladu s kritériem 6.3., 7.1).

Verifikátor: kontrola dokumentace, všeobecná část LHP

C. Skladba a pozorované změny flóry a fauny

- III. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha průběžně monitoruje dopady hospodaření na výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (viz 7.1 G.).

Verifikátor: rozhovor s vlastníkem*, kontrola dokumentace

- IV. Vlastník* umožní výzkumným pracovištím nedestruktivní výzkum v lesích.

Verifikátor: rozhovory s výzkumnými pracovišti

D. Environmentální a sociální dopady těžby a dalších hospodářských zásahů

- V. Pro monitoring sociálních dopadů má vlastník* k dispozici přehled minimálně o bydlišti a o době trvání pracovní smlouvy nebo kontraktu pracovníků*, kteří provádějí činnost v lese, vede evidenci pracovních úrazů zaměstnanců*.

Verifikátor: kontrola dokumentace

- VI. Vlastník* se pravidelně schází s představiteli místní samosprávy a zástupci zájmových skupin, aby společně prodiskutovali sociální a environmentální dopady hospodaření v lese.

Verifikátor: zápisy z jednání

- VII. Ve spolupráci s místními samosprávami a zájmovými sdruženími jsou připravovány monitorační programy zaměřené na společné problémy, např. ochranu vodních zdrojů.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory se zástupci zájmových skupin

E. Náklady, produktivita a efektivita lesního hospodaření

- VIII. Vlastník* vede účetnictví, které poskytuje přehled o výši nákladů a příjmů z lesního hospodaření. Vlastník* má zpracované základní informace o ekonomice podniku.

Verifikátor: kontrola dokumentace – účetnictví nebo účetní audit

8.3 Lesní hospodář musí monitorovacím a certifikačním orgánům* poskytnout takovou dokumentaci, která umožňuje dohledat původ lesního produktu (proces známý jako zpracovatelský řetězec – *chain of custody*).

- I. Vlastník* má zavedený fungující systém, který zajišťuje, že veškeré prodávané produkty opouštějící lesní hospodářskou jednotku jsou jednoznačně a nezaměnitelně označeny jako certifikované v souladu s podmínkami pro používání loga FSC.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky, kontrola dokumentace a terénní šetření

- II. O produktech, které vlastník* prodává zpracovateli certifikovanému FSC, vede jednoznačnou a nezaměnitelnou evidenci obsahující minimálně datum, původ, druh produktu, množství produktu a registrační kód platného certifikátu FSC.

Verifikátor: kontrola evidence prodeje produktů

- III. Dokud jsou certifikované lesní produkty v majetku vlastníka*, musí být jasně identifikované nezaměnitelnými značkami či logem nebo/a zároveň jsou skladovány či uloženy odděleně od necertifikovaných produktů.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky, terénní šetření

- IV. Vlastník* určí osobu zodpovědnou za dodržování pravidel pro certifikaci zpracovatelského řetězce FSC.

Verifikátor: rozhovory s pracovníky

8.4 Výsledky monitorování musí být začleněny do procesu realizace a revize hospodářského plánu*.

- I. Vlastník* eviduje výsledky monitoringu a kontrol a používá je jako jeden z výchozích podkladů pro zpracování nového hospodářského plánu*.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory, evidence výsledků kontrolní činnosti

8.5 Lesní hospodáři musí uveřejnit a zpřístupnit souhrn výsledků monitorovacích indikátorů včetně těch, které byly jmenovány v kritériu 8.2, aniž přitom poruší důvěrnost informací.

- I. Výsledky monitoringu, zejména prováděného podle kritéria 8.2, jsou veřejně přístupné např. jako součást veřejně přístupného souhrnu LHP, s výjimkou důvěrných informací (viz rovněž 7.1) (vlastník* lesa o výměře nad 50 ha)

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

Princip 9: Zachování lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou

Hospodářské zásahy v lesích s vysokou ochrannářskou hodnotou* musí zachovávat nebo rozvíjet charakteristické znaky, jimiž se tyto lesy vyznačují. Rozhodnutí, která se vztahují na lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou*, musí být vždy zvažována na základě principu předběžné opatrnosti.

9.1 S ohledem na rozsah a intenzitu lesního hospodaření bude vyhotoven posudek, který zhodnotí přítomnost charakteristických znaků, jimiž se vyznačují lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou*.

- I. Vlastník* vybere všechny porosty, které splňují charakteristické znaky lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou*, a to do dvou let od počátku platnosti prvního certifikátu.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory

- II. Vlastník* s výměrou lesa nad 500 ha má do jednoho roku od počátku první certifikace FSC k dispozici odborný posudek, v němž jsou vybrány plochy, které splňují charakteristické znaky lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou*.

Verifikátor: kontrola odborného posudku a/nebo smlouvy o jeho zadávání

9.2 Konzultační část certifikačního procesu musí klást důraz na identifikované charakteristické ochrannářské znaky a způsoby jejich zachování.

- I. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha zveřejní odborný posudek dle 9.1II.

Verifikátor: kontrola způsobu zveřejnění či distribuce odborného posudku (distribučního seznamu, doručenek), rozhovory se zájmovými skupinami

- II. Seznam lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou* musí být konzultován se zástupci místních zájmových skupin, nevládních organizací a s dalšími partnery.

Verifikátor: rozhovory se zástupci zájmových skupin, kontrola dokumentace

- III. Veškeré sporné připomínky vzešlé z konzultací se zájmovými skupinami musí být dokumentovány. Musí být rovněž patrné, zda měly tyto připomínky vliv na zařazení porostů mezi lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou*.

Verifikátor: kontrola dokumentace (korespondence, komunikace)

9.3 Hospodářský plán* musí zahrnovat a realizovat přesně stanovená opatření, která zajistí zachování a/nebo zvýšení příslušných charakteristických ochranných znaků ve shodě s principem předběžné opatrnosti. Přesné znění těchto opatření musí být součástí veřejně přístupného shrnutí hospodářského plánu*.

- I. V lesích s vysokou ochrannou hodnotou* se mohou provádět pouze hospodářská opatření zachovávající nebo zlepšující charakteristické ochranné znaky těchto lesů.

Verifikátor: terénní šetření (hospodářský plán*)

- II. Tato hospodářská opatření jsou zapracována do hospodářského plánování na základě ochranných znaků.

Verifikátor: kontrola dokumentace, rozhovory se zástupci místních zájmových skupin

- III. Hospodářská opatření v lesích s vysokou ochrannou hodnotou* respektují princip předběžné opatrnosti vzhledem k zachování charakteristických ochranných znaků těchto lesů.

Verifikátor: terénní šetření, rozhovory s řídicími pracovníky

9.4 Jednou ročně musí být proveden monitoring hodnotící účinnost opatření používaných za účelem udržení či posílení příslušných ochranných znaků.

- I. Vlastník* lesa o výměře nad 500 ha má vypracován program určený ke každoročnímu monitorování stavu lesů s vysokou ochrannou hodnotou* obsahující také hodnocení efektivity prováděných opatření v těchto lesích a realizuje jej.

Verifikátor: kontrola dokumentace

Princip 10: Plantáže

Plantáže musí být plánovány a obhospodařovány podle principů a kritérií 1-9 a principu 10 a jeho kritérií. Plantáže sice mohou v mnoha směrech znamenat sociální a ekonomický přínos a mohou přispět k uspokojování celosvětové potřeby lesních produktů, měly by však být doplňkovou součástí hospodaření v přirozených lesích*, snižovat tlak na jejich využívání a podporovat jejich obnovu a ochranu.

Plantáže jsou uměle založené, stejnověkové monokultury. Nejsou cílem přírodě blízkého trvale udržitelného lesního hospodaření v České republice. Jejich ekologický dopad je často negativní. Pěstování a další zakládání plantáží není v rámci těchto standardů akceptovatelné. Školky, semenné sady a další plochy zajišťující materiál pro obnovu lesů se nepovažují za plantáže, ale za pomocné plochy pro lesní hospodářství.

- I. Vlastník* nezakládá plantáže* na porostní lesní půdě.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentace

- II. Současné lesní porosty charakteru plantáží jsou převáděny na přírodě blízké lesy*.

Verifikátor: terénní šetření

- III. Plantáže vánočních stromků mohou být pěstovány maximálně na 5 % obhospodařované plochy.

Verifikátor: terénní šetření, kontrola dokumentace

Definice pojmů

biocidy: souhrnné označení pro chemické i biologické přípravky boje proti škodlivým činitelům.

biologická kontrola: záměrné používání živých organismů „bioagens“ (zejména určitých druhů hmyzu, roztočů, hlístů, hub, bakterií nebo virů) cíleně aplikovaných k hubení buňeně nebo škůdců v lese. Takzvané *Biologické přípravky* podle členění v *Seznamech povolených přípravků na ochranu lesa*.

biologické hodnocení: provedení přírodovědného průzkumu dotčených pozemků a písemné hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na rostliny a živočichy ve smyslu a rozsahu podle § 18 vyhlášky 395/1992 Sb.

břehové porosty: porost dřevin bezprostředně lemující břeh vodního toku nebo nádrže (obvykle představuje jednu až dvě řady stromů – podle příkrostit břehů).

doprovodné porosty vodních toků a nádrží: porost v nivě vodního toku bezprostředně navazující na břehový porost.

dospívající a dospělé porosty: porosty starší 80 % doby obmýti a lesy s bohatou strukturou.

certifikační orgán: organizace provádějící kontrolu a certifikaci podle standardů FSC, která je k této činnosti akreditována ústředím FSC A.C.

ekostabilizační dřeviny (ESD): všechny domácí a stanovištně vhodné* listnaté dřeviny a z jehličnatých dřevin jedle bělokorá (*Abies alba*). Vhodné druhy pro jednotlivé soubory lesních typů uvádí Příloha č. 6.

erozní rýha: rýha v povrchu terénu vznikající výmolnou činností stékající vody.

introdukovaný: uměle zavážený druh, který není v České republice původní.

hlavní dřevina: dřevina se zastoupením v porostu vyšším než 30 %.

holoseč: druh obnovní seče, při které se jednorázově smýti všechny stromy a šířka seče přesahuje střední výšku porostu.

hospodářský plán: rozumí se jím lesní hospodářský plán (LHP) i lesní hospodářská osnova (LHO).

lesní hospodář: osoba, která vlastní a obhospodařuje nebo má výhradní právo k hospodaření s lesním majetkem, jenž je předmětem certifikace podle FSC.

les přirozený: les vzniklý přírodními procesy, avšak člověkem v minulosti ovlivňovaný (zejména toulavou těžbou a pastvou), nikoliv však založený (sadbou nebo siji). Jeho dřevinná skladba i prostorová a věková struktura převážně odpovídají stanovištním poměrům, pomístně se mohou odchylovat, například vlivem spontánního vývoje, který proběhl v pozmeněných podmínkách. Angl. *natural forest*, něm. *der Naturwald* (Vrška, Hort, 2004).

les přírodě blízký: les, jehož dřevinná skladba odpovídá převážně poměrům stanovištním, avšak prostorová struktura je jednodušší než v původním lese. Tyto porosty vznikaly pod vlivem člověka, případně byly člověkem cíleně vytvářeny. Dlouhodobě docházelo k usměrňování jejich vývoje a stopy tohoto usměrňování jsou dosud patrné. Angl. *near-natural forest*, něm. *der naturnahe Wald* (Vrška, Hort, 2004).

lesní zdroje: všechny užitky lesa, dřevní i nedřevní produkty lesa.

lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou (HCVF): lesní porosty s následujícími charakteristickými znaky: přirozená druhová skladba odpovídající stanovištním podmínkám, diferencovaná (přirozená) prostorová a věková struktura, přirozená biodiverzita a přirozená dynamika vývoje ekosystému.

Do lesů s vysokou ochrannářskou hodnotou se na základě charakteristických ochrannářských znaků přednostně zařazují vyhlášená i navržená maloplošná zvláště chráněná území (kdy jsou lesní ekosystémy předmětem ochrany), případně první zóny CHKO a národních parků, prvky ÚSES, vyhlášené i navrhované lokality SAC soustavy Natura 2000, mapovaná přírodní stanoviště s vyšší zachoalostí, lesy ochranné.

maloplošný: o průměru (délce největšího rozměru) nepřesahujícím střední porostní výšku.

monitoring: dle znění jednotlivých kritérií a indikátorů je chápán rovněž jako vyhodnocování výsledků či změn.

odborný posudek: dle rozsahu opatření a legislativního ošetření se za příslušný odborný posudek považuje: dokumentace EIA, biologické hodnocení, znalecký posudek, vyjádření orgánu státní správy, posouzení odborně způsobilé fyzické či právnické osoby.

okraj lesních porostů: pruh lesa široký jednu až dvě řady stromů podél hranice s plochou mimo porostní půdu.

plantáž: výsadba vhodných druhů, **sort** nebo ras dřevin sloužící pro průmyslovou (agrotechnickou) výrobu speciálních lesních výrobků (sortimentů dřeva) na stanovišti, které díky přirozenému produkčnímu potenciálu nebo jeho umělému udržování na vysoké úrovni může v krátké době poskytnout špičkový výnos v odpovídajícím množství a jakosti při poměrně krátkém obmýti v lesních plantážích.

Plantáže pěstované pro vysoký objem dřeva v krátkém obmýti se nazývají lignikultury. Běžným typem plantážového hospodářství v ČR je topolové a vrbové hospodářství.

pracovníci: zaměstnanci v zaměstnaneckém poměru s vlastníkem* nebo firmou provádějící lesní práce na základě smlouvy s vlastníkem*, živnostníci přímo najmutí vlastníkem* či smluvním partnerem na provádění prací v lese nebo jakékoli osoby provádějící práce v lese vlastníka* (*employees, contractors and sub-contractors and any other persons carrying out forestry work on the forest management unit*).

přimíšená dřevina: dřevina se zastoupením v porostu nižším než 30 %.

přípravný porost: porost přípravných dřevin (zejména BŘ, JŘ, OL, OLS, OS, MD), který dosáhl takového stupně ekologického účinku, kdy výrazně změnil charakter bylinného patra a dosáhl alespoň 70% zapojení korun.

přírodě blízká lesní společenstva: lesní společenstva s pestrou věkovou a prostorovou strukturou a přítomností druhů odpovídající přírodním podmínkám stanoviště. Početnost jedinců přítomných druhů může být mírně změněna oproti poměrům v přirozených lesních společenstvech*.

přirozená druhová skladba: druhová skladba kvalitativně i kvantitativně odpovídající přírodním podmínkám stanoviště.

přirozená lesní společenstva: lesní společenstva, která mají druhovou skladbu, věkovou i prostorovou strukturu odpovídající přírodnímu lesu v daných podmínkách stanoviště.

referenční plochy: reprezentativní vzorky ekosystémů nacházejících se v krajině – porosty nebo jejich části, které druhovou skladbou a prostorovou a věkovou strukturou odpovídají nebo které se blíží přírodnímu stavu.

smíšení hloučkovité: prostorové rozmístění dřevin, při němž je souvislá plocha tvořena několika jedinci téhož druhu.

smíšení skupinové: prostorové rozmístění dřevin, při němž souvislá plocha dřevin jednoho druhu nepřesahuje 0,1 ha.

stanovištně vhodné dřeviny: za stanovištně vhodné jsou považovány dřeviny stávajících přirozených lesních společenstev* a takové dřeviny, které na místě, kde jsou pěstovány, vykazují uspokojivé přírůsty. Zároveň jsou dostatečně odolné vůči různým škodlivým abiotickým a biotickým faktorům, které na ně působí, a nemají žádný negativní vliv na dané stanoviště (viz Příloha č. 6).

stejnověké monokultury: lesní porosty, v nichž je v důsledku lesnické činnosti (síše, výsadby nebo jiné obnovní postupy) oproti potenciálu daného stanoviště zastoupena pouze jedna dřevina (více než 90 %), a které jsou díky chybějící věkové diferenciaci strukturálně uniformní.

vlastník: vlastník lesa nebo lesnický hospodařící subjekt pověřený vlastníkem nebo v případě vlastníků nad 10 000 ha lesa organizační jednotka obhospodařující jeden lesní hospodářský celek.

zvláště chráněné a ohrožené druhy: zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušných uvedených v prováděcích vyhláškách tohoto zákona (viz Příloha č. 3). Za ohrožené druhy jsou považovány: na mezinárodní úrovni ty druhy rostlin a živočichů, uvedené v mezinárodních konvencích, na celostátní úrovni druhy uvedené v takzvaných červených knihách, případně na regionální úrovni druhy publikované v místních seznamech ohrožených druhů nebo druhy za takové označené a zdůvodněné při konzultacích se zájmovými skupinami (zejména orgány státní ochrany přírody či AOPK).

Přílohy

Příloha č. 1 – Legislativní předpisy týkající se hospodaření v lesích

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů
Zákon 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 82/1996 Sb., o genetické klasifikaci, obnově lesa, zalesňování a o evidenci při nakládání se semeny a sazenicemi lesních dřevin
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážě
Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu

Příloha č. 2 – Mezinárodní úmluvy/dohody důležité z hlediska ochrany přírody

Ramsarská úmluva „*O mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva*“ (396/1990 Sb.)
Bernská úmluva „*Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť*“ (107/2001 Sb.)
Bonnská úmluva „*O ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů*“ (127/1994 Sb.)
„*Úmluva o biologické rozmanitosti*“ (CBD, 134/1999 Sb.)
Washingtonská úmluva „*Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin*“ (CITES, 572/1992 Sb.)
Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EHS)
Směrnice o ochraně volně žijících ptáků (79/409/EHS)

Příloha č. 3 – Odkazy na seznamy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 4 – Legislativní předpisy týkající se bezpečných pracovních podmínek a bezpečnosti práce

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona č. 548/1991 Sb. (§ 40 od 1. 4. 1992 – povinnost zajistit závodní preventivní péči)

Zákoník práce – zákon č. 65/1965 Sb., §§ 18, 22, 73, hlava pátá, 187-205d

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění zákona č. 71/2000Sb.

Zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění zákona č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 258/2000Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů

Úmluva Mezinárodní organizace práce (ILO) č. 155

Nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony, ve znění nařízení vlády č. 461/2000 Sb.

Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání

Nařízení vlády č. 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů

Nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Nařízení vlády č. 480/2000 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

Nařízení vlády č. 523/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí (účinnost od 1. 1. 2003)

Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu

Nařízení vlády č. 495/2001Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

Nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

Nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při chovu zvířat

Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů

Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky

Vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška ČÚBP a ČBÚ č. 324/1990 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích

Vyhláška MZ ČR č. 288/2003Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání

Příloha č. 5 – Legislativní předpisy týkající se zajištění práv pracovníků*

Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. , kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výděлку, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 6 – Druhovú skladba obnovovaných porostů

SLT	Hospodářský soubor	minimální podíl EsD* v %	Vhodné EsD*	Podíl MZD dle vyhlášky v %
0C	13 (01)	10	db, jd	5
0G	39 (chudší), 59 (bohaté)	5	bř	5-10
0K1, 3, 5, 7	13	30	db, bk, bř, jř	5-15
0K2, 4, 6	13	20	bk, db, jř, jd	5-15
0M	13, 01	10	db, bř	5-15
0N	13 (01)	20	bř, bk	5
0O	13 (27)	20	DB, jd	5-15
0P	13 (27)	15	DB, jd, bř	5-15
0Q	01, 13 (27)	10	db, jd, bř	5-15
0Q5	01, 13	10	jd, bř	5-15
0R	1	5	bř	5
0T	39	10	bř, db	5-15
0X	1	10	db, bk, hb, bř	10
0Y	1	10	db, bk, bř	5
0Z	1	5	bř, db, bk	5
1A	21	70	DB, hb, jv, lp, břek	30
1B	25	50	DB, hb, bk, lp, břek	20
1C	21 (23)	40	DB, hb, lp, bbk, břek	30 (25)
1D	25	50	DB, hb, jv, lp, js	20
1G	29	70	OL, VR, tp, os	70
1H	25	60	DB, hb, lp, břek	20
1I	23	60	DB, hb, lp, bř	25
1J	1	95	JV, HB, lp, tř, db, bk, bbk, břek	95
1K	23	50	DB, bř, hb	25
1L	19	80	TPČ, DBL, jl, lp, jv, js	15
1M	13	40	DB, bř, hb, jř	5-15
1N	21	50	DB, hb, bř, lp	30
1O	25	80	DBL, lp, hb, os, bř	20
1P	27	60	DBL, bř, os	20
1Q	27	50	DBL, bř, os	20
1S	23 (chudší), 25 (bohatší)	50	DBL, hb, lp, bř	20-25
1T	29	70	OL, břp, vrby	70
1U	19	80	TP, dbl, ol, js	15
1V	25	60	DBL, hb, lp, jl, jv, js	20
1W	25	60	DB, hb, bk, lp, břek	20
1X	1	90	DB, dřín, břek, muk, bbk	90
1Z	1	80	DB, bř	70
2A	21	70	DB, bk, jv, lp, hb, bbk	30
2B	25, 21 (exponované)	60	DB, bk, hb, lp, břek	20
2C	21 (23)	50	DB, bk, hb	30 (25)
2D	25, 21 (exponované)	60	DB, bk, lp, kl, jl, jv, hb	20-30
2G	59	50	DB, JD, OL, lp, bk, os	5-20
2H	25	60	DB, BK, hb, lp, jv, břek	20
2I	23	50	DB, bk, bř	25
2L	19	80	DBL, js, jv, jl, ol	15
2M	23, 21 (exponované)	50	DB, bk, bř	25-30
2K	23, 21 (exponované)	50	DB, bk, bř	25-30
2N	21	50	DB, bk, lp, bř	30
2O	25	50	DBL, bk, jd, lp, hb	20
2P	27	40	DBL, jd, bk, os, bř	20

SLT	Hospodářský soubor	minimální podíl EsD* v %	Vhodné EsD*	Podíl MZD dle vyhlášky v %
2Q	27	40	DBL, jd, bk, bř,	20
2S	21 (exponované), 23 (chudší), 25 (bohatší)	50	DB, bk, hb, lp, bř	20-30
2T	39	20	os, ol	5-10
2V	25	60	DBL, bk, jv, jd, jl, js	20
2W	25	60	DB, bk, lp, bbk, jv, js, břek	20
2X	1	90	DB, dřín, bk, hb, břek, lp	90
2Z	1	70	DB, bk, bř,	60
3A	41 (exponované), 31 (sušší)	60	BK, db, lp, jv, jd, tis	30
3B	45, 41 (exponované)	60	BK, dbz, hb, lp, jd, tis	25-30
3C	31 (21, 23)	50	BK, db, lp	30 (25)
3D	45, 41 (exponované)	60	BK, dbz, lp, jv, tis	25-30
3F	41	50	BK, db, lp, jd, js, jv, tis	30
3G	59	40	DB, jd, ol, bk,	5-20
3H	45	50	BK, dbz, hb, jv, js, tis	25
3I	43, 23 (chudší)	50	BK, db, jd	25
3J	1	90	JV, LP, bk, jd, jlh, hb, js	90
3K	43, 23 (chudší), 41 (exponované)	50	BK, db, jd	25-30
3L	29 (19)	70	OL, JS, tp, os	70 (15)
3M	23, 21 (exponované)	50	BK, DB, bř	25-30
3N	41, 21 (chudé)	50	BK, db, jd, lp,	30
3O	47	50	BK, DBL, jd, lp	25
3P	27 (47)	30	DBL, jd, bk, bř, os	20 (25)
3Q	27	25	DBL, jd, bk, bř	20
3R	39 (59)	10	bř	5-10
3S	45, 41 (exponované), 43 (chudší)	50	BK, db, lp, jd, hb	25-30
3T	39	30	DBL, jd, bř, os, vrby	5-10
3U	19	60	JS, jv, bk, jd, db	15
3V	47, 59 (podmáčené)	60	BK, DBL, jd, jv, js	25 (5-20)
3W	35	70	BK, db, lp, tis, jv, hb, jd, js	70
3X	1	80	BK, dřín, lp, jv, bbk, břek	80
3Y	1	50	BK, db, bř	30
3Z	1	50	BK, db, bř	30
4A	31 (sušší), 41 (exponované)	60	BK, lp, jv, jd, jlh, tis	30
4B	45, 41 (exponované)	50	BK, jd, dbz, lp, tis	25-30
4C	31	50	BK, db, lp, jd, tis	30
4D	45, 41 (exponované)	50	BK, kl, lp, jd, tis	25-30
4F	41	50	BK, kl, lp, jd, tis	30
4G	59	40	JD, DB, bk, ol	5-20
4H	45	50	BK, lp, dbz, kl, tis	25
4I	43	50	BK, jd, db	25
4K	43, 41 (exponované)	50	BK, dbz, jd, jř, bř	25-30
4M	23, 21 (exponované)	50	BK, db, bř, jd, jř	25-30
4N	41, 21 (chudé)	50	BK, dbz, jd, jř, jv	30
4O	47	50	JD, db, bk, os	25
4P	47	40	JD, dbl, bk, os, bř	25
4Q	27	30	JD, dbl, bk, bř, os	20
4R	59	10	bř, jd	5-20

SLT	Hospodářský soubor	minimální podíl EsD* v %	Vhodné EsD*	Podíl MZD dle vyhlášky v %
4S	45, 41 (exponované), 43 (chudší)	50	BK, jd, bř	25-30
4V	47, 59 (podmáčené)	60	BK, jv, js, db, jd	5-25
4W	35	70	BK, kl, lp, js, jd, tis	70
4X	1	80	BK, db, jd, jv, jř	80
4Y	1	50	BK, db, jd, bř	30
4Z	1	50	BK, db, jd, bř, jř	30
5A	51, 31 (sušší)	60	BK, kl, jd, jlh, js, tis	30
5B	55, 51 (exponované)	50	BK, jd, tis	25-30
5C	31	40	BK, jd, kl, lp, tis	30
5D	55, 51 (exponované)	50	BK, jd, kl, tis	25-30
5F	51	50	BK, jd, kl, tis, jlh, js, lp	30
5G	59	20	JD, ol, bk	5-20
5H	55	50	BK, jd, tis, kl	25
5I	53, 43	40	BK, jd	25
5J	1	60	KL, js, jlh, bk, jd	60
5K	53, 43, 51 (exponované)	40	BK, jd, jv	25-30
5L	29 (19)	70	OL, js, os	70 (15)
5M	23, 43, 51 (exponované)	40	BK, jd, bř	25-30
5N	51	50	BK, jd, kl	30
5O	57	40	JD, bk	25
5P	57	40	JD, bk, os, bř	25
5Q	27 (57)	30	JD, bk	20 (25)
5R	39 (59)	10	bř, ol	5-10 (20)
5S	55, 51 (exponované)	40	BK, jd, kl, tis	25-30
5T	39	30	JD, db, bř, ol	5-10
5U	51 (53)	50	KL, js, bk, jd, jlh, jv	25-30
5V	57, 59 (podmáčené)	40	BK, jd, kl, js	5-25
5W	35, 45 (53)	60	BK, jd, kl, tis, jlh, js	25-70
5Y	1	40	BK, jd, bř,	30
5Z	1	40	BK, jd, bř,	30
6A	51	50	BK, kl, jd	30
6B	55, 51 (exponované)	40	BK	25-30
6D	55, 51 (exponované)	40	BK, jd, kl	25-30
6F	51	40	BK, jd, kl, jlh	30
6G	59 (79)	25	JD, bk, ol	5-20
6H	55	40	BK, jd, kl	25
6I	53	30	BK, jd	25
6K	53, 51 (exponované)	30	BK, jd, jř	25-30
6L	1	70	OLŠ, kl, js, jd	70
6M	53, 51 (exponované)	30	BK, jd, jř, bř	25-30
6N	51	40	BK, jd, kl, jř	30
6O	57	30	JD, bk, kl	25
6P	57	25	JD, bk	25
6Q	57	25	JD, bk, bř	25
6R	79 (59)	5	jd, bř	5-20
6S	55, 51 (exponované)	30	BK, jd, kl	25-30
6T	79 (39)	5	JD, ol	5 (5-10)
6V	57, 59 (podmáčené)	25	BK, kl, js, jd	5-25
6Y	1	30	BK, jd, bř, jř	30
6Z	1	30	BK, bř, jř	30

SLT	Hospodářský soubor	minimální podíl EsD* v %	Vhodné EsD*	Podíl MZD dle vyhlášky v %
7B	75	20	bk, jd, kl	15
7F	71	20	bk, jd, kl	15
7G	79	10	jd, ol, bř, os, jř	5
7K	73, 71 (exponované)	20	bk, jd, jř	15
7M	73, 71 (exponované)	15	bk, jd, jř, bř	15
7N	71	20	bk, jd, kl, jř	15
7O	77	20	jd, bk	5-10
7P	77	10	jd, bk, bř	5-10
7Q	77	10	jd, bk, bř	5-10
7R	79	5	bř, jř	5
7S	75, 71 (exponované)	20	bk, jd, kl	15
7T	79	5	jd, bř, jř	5
7V	77, 79 (podmáčené)	20	bk, kl, jd	5-10
7Z	1	10	bk, jd, bř, jř	10
7Y	1	10	bk, jd, bř, jř	10
8A	71, 02	15	kl, bk, jř, jd	15
8F	71, 02	15	jd, bk, jř, kl	15
8G	79	5	bř, jř	5
8K	71 (exponované), 73, 02	15	jř, bk, kl, jd	15
8M	71 (exponované), 73, 02	15	jř, vrby	15
8N	71, 02	15	jř, bk, kl	15
8Q	79	5	jř, bř	5
8R	1	1	bř	1-5
8S	75, 71 (exponované), 02	15	jd, bk, bř, jř	15
8T	79	5	bř, jř	5
8V	77, 79 (podmáčené)	10	kl, bk	5-15
8Y	1	5	bř, jř	5
8Z	2	+	jř	+
9K	2	+	jř	+
9R	1	+	bř, jř	+
9Z	2	+	jř, vrby	+

Vysvětlivky:

SLT – soubor lesních typů, případně přímo lesní typ v pojetí Ústavu pro hospodářskou úpravu lesa.

Minimální podíl EsD* – minimální plošný podíl ekostabilizačních dřevin* v procentech.

U porostů ve 4.-7. lvs, v nichž dochází k plošnému zmlazování smrku, postačí zavádět EsD v míře odpovídající podílu MZD dle vyhlášky MZe 83/96 Sb.

Vhodné EsD* – výčet ekostabilizačních dřevin* charakteristických pro jednotlivé soubory lesních typů.

Hlavní dřeviny* přirozených porostů jsou vyznačeny velkými písmeny. Tyto hlavní dřeviny* nemusí v obnovovaných porostech nutně převažovat, měly by však v nich být zastoupeny. Žádoucí je, aby druhová skladba zahrnovala větší počet ekostabilizačních dřevin*, odpovídajících danému stanovišti. Do podílu ESD lze případně zahrnout i jiné, zde neuvedené dřeviny s výjimkou smrku, borovice, modřínu a introdukovaných* druhů.

Použité zkratky dřevin: **bbk** – javor babyka (*Acer campestre*), **bk** – buk lesní (*Fagus sylvatica*), **bř** – bříza, bez rozlišení druhu, zpravidla bříza bělokora (*Betula pendula*), **břp** – bříza pýřitá (*Betula pubescens*), **břek** – jeřáb břek (*Sorbus torminalis*), **db** – dub, bez rozlišení druhu (*Quercus sp.*, pouze domácí druhy), **dbl** – dub letní (*Quercus robur*), **dbz** – dub zimní (*Quercus petraea*), **dřin** – svída dřín (*Cornus mas*), **hb** – habr obecný (*Carpinus betulus*), **jd** – jedle bělokora (*Abies alba*), **jl** – jilm, bez rozlišení druhu (*Ulmus sp.*), **jlh** – jilm horský (*Ulmus glabra*), **jř** – jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*), **js** – jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), **jv** – javor, bez rozlišení druhu (*Acer sp.*), převážně javor mléč (*Acer platanoides*), **kl** – javor klen (*Acer*

pseudoplatanus), **lp** – lípa, bez rozlišení druhu, zpravidla lípa srdčitá (*Tilia cordata*), **muk** – jeřáb muk (*Sorbus aria*), **ol** – olše, bez rozlišení druhu, zpravidla olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), **olš** – olše šedá (*Alnus incana*), **tis** – tis červený (*Taxus baccata*), **tp** – topol černý (*Populus nigra*) spolu s topolem bílým (*Populus alba*) a topolem šedým (*Populus canescens*), **os** – topol osika (*Populus tremula*), **tř** – třešeň ptačí (*Cerasus avium*) (nikde v tabulce se nevyskytuje), **vr** – vrba, zejména stromové druhy vrba bílá a vrba křehká (*Salix alba*, *S. fragilis*), **vrby** – keřové vrby, zejména vrba ušatá (*Salix aurita*), do středních poloh též vrba popelavá (*Salix cinerea*), ve vyšších polohách Sudet a Karpat vrba slezská (*Salix silesiaca*).

Podíl MZD dle vyhlášky – minimální podíly melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) dle Vyhlášky MZe ČR č. 83/1996 Sb. k zákonu č. 289/1995 Sb. v procentech. Stanovené podíly jsou závazné pro všechny vlastníky* lesů o rozloze nad 3 ha. Tyto hodnoty byly východiskem i při stanovení minimálního podílu ekostabilizačních dřevin* – navržený podíl nemohl být nižší, než ukládá citovaná vyhláška.

Příloha č. 7 – Směrnice protierozních opatření

Lesní dopravní síť pro přírodě blízké hospodaření v lesích je trvalého charakteru a je zaznamenána v mapě. Trvalého charakteru jsou také přibližovací cesty a vyklizovací linie. Systém přibližovacích a vyklizovacích linek musí být optimalizován podle terénu a jeho hustota musí být stanovena s ohledem na ekologické, ekonomické i sociální nároky.
Konstrukce nových cest a linek je minimalizována, přednost je dáována rekonstrukci a rozšíření stávajících v případě, že nejsou z ekologického hlediska vedeny příliš rizikově. Nové cesty a rekonstrukce cestní sítě musí být projektovány a realizovány tak, aby co nejméně narušovaly vodní režim, případně další funkce okolní krajiny. Asfaltové cesty lze budovat pouze v případě, že zhodnocením různých technologií se prokáže, že použití jiné varianty projektu nezaručuje funkčnost.
Při těžebních činnostech jsou voleny takové technologie a postupy začleněné do písemných směrnic hospodaření, při nichž: <ul style="list-style-type: none">- se minimalizuje poškození ponechávaných živých stromů porostu;- se minimalizuje vytváření erozních rýh*;- nedochází k vytváření kolejí hlubších než 20 cm na rovinách;- nedochází k plošnému ztuhnutí půdy (zejména pojezdem těžké techniky);- se minimalizuje pojezd mechanizačních prostředků mimo vyklizovací linie pouze na výjimečné a zdůvodněné případy.
Poškozené stromy je nutné vhodně ošetřit.
V období, kdy není zamrzlá půda, je zakázán pojezd mechanizace s nasazenými řetězy, i po trvalých vyklizovacích linkách.
Nejsou prováděna plošná odvodňování ani se neudržuje odvodnění stávající. Přípustné je pouze dočasné odvodnění kalamitních ploch pro umožnění obnovy lesa.